

EURÓPSKY PARLAMENT

2009 - 2014

Dokument na schôdzu

4.2.2014

B7-0143/2014

NÁVRH UZNESENIA

predložený na základe vyhlásenia podpredsedníčky Komisie/vysokej predstaviteľky Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku

v súlade s článkom 110 ods. 2 rokovacieho poriadku

o situácii v Sýrii
(2014/2531(RSP))

Véronique De Keyser, Libor Rouček, Pino Arlacchi, Ricardo Cortés Lastra, Saïd El Khadraoui, Ana Gomes, Richard Howitt, Liisa Jaakonsaari, Maria Eleni Koppa, David Martin, María Muñiz De Urquiza, Raimon Obiols, Pier Antonio Panzeri, Joanna Senyszyn, Boris Zala

v mene skupiny S&D

**Uznesenie Európskeho parlamentu o situácii v Sýrii
(2014/2531(RSP))**

Európsky parlament,

- so zreteľom na svoje predchádzajúce uznesenia o Sýrii, najmä uznesenia z 12. septembra 2013 o situácii v Sýrii¹ a z 9. októbra 2013 o opatreniach EÚ a členských štátov na riešenie prílivu utečencov v dôsledku konfliktu v Sýrii²,
 - so zreteľom na závery Rady pre zahraničné veci o Sýrii z 20. januára 2014,
 - so zreteľom na pripomienky vysokej predstaviteľky EÚ Catherine Ashtonovej na konferencii o Sýrii Ženeva II, ktoré predniesla 22. januára 2014, a na jej vyhlásenie o rozhodnutí Valného zhromaždenia Sýrskej opozičnej koalície zúčastniť sa na konferencii Ženeva II 18. januára 2014,
 - so zreteľom na rezolúciu Bezpečnostnej rady OSN č. 2119(2013) z 27. septembra 2013,
 - so zreteľom na Všeobecnú deklaráciu ľudských práv z roku 1948,
 - so zreteľom na Medzinárodný pakt o občianskych a politických právach z roku 1966,
 - so zreteľom na Ženevské dohovory z roku 1949 a na dodatkové protokoly k nim,
 - so zreteľom na rozhodnutie Výkonnej rady Organizácie pre zákaz chemických zbraní z 27. septembra 2013, ktorým sa zavádza osobitné postupy na urýchlené zničenie programu chemických zbraní Sýrskej arabskej republiky a jeho prísne overovanie,
 - so zreteľom na správu z 21. januára 2014, ktorú vypracoval tím odborníkov v oblasti medzinárodného práva, o dôveryhodnosti niektorých dôkazov, čo sa týka mučenia a popráv osôb uväznených súčasným sýrskym režimom,
 - so zreteľom na článok 110 ods. 2 rokovacieho poriadku,
- A. keďže vyše 130 000 ľudí prišlo o život, UNHCR zaznamenal vyše 2,3 milióna utečencov z krajiny, asi 6,5 milióna osôb sa presídlilo v rámci krajiny, približne 40 percent obydľí je zničených a vyše 9 miliónov ľudí potrebuje humanitárnu pomoc z dôsledku ozbrojenej krízy v Sýrii,
- B. keďže brutálny zákrok režimu prezidenta al Asada proti vlastnému obyvateľstvu spôsobil vypuknutie zložitého konfliktu v Sýrii, ktorý mnohí opisujú ako vojnu v zastúpení so silnou infiltráciou islamistických extrémistov vrátane skupín front an-Nusra spolupracujúci s al-Kájdou a Islamský štát Iraku a Levantu (ISIS),

¹ Prijaté texty, P7_TA(2013)0378.

² Prijaté texty, P7_TA(2013)0414.

- C. keďže ozbrojená kríza v Sýrii vyústila do humanitárnej katastrofy nevídaného rozsahu v nedávnej histórii, pričom jej koniec je v nedohľadne; keďže vyše polovice postihnutých osôb predstavujú deti trpiace hladom, podvýživou a chorobami; keďže nedostatočný prístup k potravinám, vode, základnej zdravotníckej starostlivosti, hygiene, prístrešiu a vzdelávaniu nadobúda v tejto humanitárnej katastrofe kritické rozmery; keďže poskytovaniu humanitárnej pomoci bráni nedostatočná bezpečnosť, zákaz vstupu, ako aj prekážky infraštruktúry;
- D. keďže Bezpečnostná rada OSN v rezolúcii 2118(2013) plne podporila ženevské komuniké z 30. júna 2012, požadovala zvolanie medzinárodnej konferencii o Sýrii s cieľom uplatňovania tohto komuniké, a vyzvala všetky sýrske strany, aby sa vážne a konštruktívne zapojili do tejto konferencie, pričom zdôraznila, že by sa mali zaviazat' na uplatňovanie komuniké a na dosiahnutie stability a zmierenia;
- E. keďže proces Ženeva II je výsledkom veľkého úsilia medzinárodného spoločenstva; keďže budovanie dôvery prostredníctvom zastavenia paľby, prepustenia alebo výmeny zajatcov a uľahčenia poskytovania humanitárnej pomoci je kľúčovým prvkom tohto procesu; keďže Valné zhromaždenie sýrskej koalície revolučných a opozičných síl 18. januára rozhodlo o prijatí pozvánky na pridruženie sa k tomuto procesu; keďže Irán dostal pozvánku na konferenciu vo Švajčiarsku, ktorú mu potom zrušili; keďže 31. januára 2014 sa rokovania prerušili a ďalšie kolo rozhovorov je plánované na 10. februára 2014;
- F. keďže Rada EÚ pre zahraničné veci v záveroch z 20. januára 2014 pripomenula, že jediným riešením konfliktu je skutočná politická zmena vychádzajúca z úplného uplatnenia ženevského komuniké a zachovanie zvrchovanosti, nezávislosti, jednoty a územnej celistvosti Sýrie;
- G. keďže na druhej medzinárodnej darcovskej konferencii pre Sýriu, ktorá sa uskutočnila 15. januára 2014 v Kuvajte, medzinárodní účastníci prisľúbili vyše 2,4 miliardy USD; keďže OSN vo svojich výzvach požaduje 6,5 miliárd USD na tohtoročné financovanie stratégie organizácie pre Sýriu a s ňou susediace krajiny; keďže OSN vyzvala v roku 2013 na získanie sumy 4,4 miliardy USD na riešenie sýrskej krízy a financovanie dosiahlo úroveň 70 %; keďže EÚ na kuvajtskej konferencii prisľúbila ďalších 550 miliónov EUR, pričom zo strany EÚ tak financovanie od začiatku krízy predstavuje sumu vyše 1,1 miliardy EUR;
- H. keďže Misia OSN na vyšetovanie údajného používania chemických zbraní v Sýrskej arabskej republike v správe o údajnom použití chemických zbraní v oblasti Ghúta v Damasku 21. augusta 2013, zverejnenej 13. septembra 2013, na základe dôkazov získaných počas vyšetovania dospela k záveru, že počas konfliktu v Sýrii sa v pomerne veľkom rozsahu použili chemické zbrane najmä proti civilnému obyvateľstvu vrátane detí; keďže v rezolúcii Bezpečnostnej rady OSN 2118(2013), ktorá bola prijatá jednomyselne, sa vyhlasuje, že sýrska vláda ani nijaká iná sýrska strana nemôžu používať, vyvíjať, vyrábať, získavať, skladovať, ponechávať či prevážať chemické zbrane, a podporuje čo najrýchlejšie zničenie sýrskeho programu chemických zbraní, čo by sa malo zrealizovať do 30. júna 2014; keďže EÚ prispela na tieto operácie a niektoré jej členské štáty – konkrétne Dánsko, Fínsko, Nemecko, Taliansko a Spojené

kráľovstvo – sa na nich aktívne podieľajú; keďže väčšina obetí v ozbrojenej kríze v Sýrii však zahynula alebo bola zranená konvenčnými zbraňami;

- I. keďže EÚ akceptovala Národnú koalíciu sýrskych revolučných a opozičných síl ako legitímnych predstaviteľov sýrskeho ľudu; keďže sýrska opozícia je však stále roztrieštená z dôvodov veľkých vnútorných rozdielov; keďže proti Asadovmu režimu bojuje vyše tisícky rozličných frakcií; keďže Medzinárodné stredisko pre štúdium radikalizácie a politického násillia odhaduje, že za uplynulé tri roky sa 3 300 až 11 000 cudzích štátnych príslušníkov pripojilo k rozličným frakciám, ktorí majú často radikálny islamistický program, súčasne sa odhaduje, že počet bojovníkov prichádzajúcich z členských štátov EÚ sa pohybuje medzi 400 až 2 000, najmä z Belgicka, Francúzska, Nemecka, Holandska a Spojeného kráľovstva;
- J. keďže tak Asadov režim, ako aj viaceré povstalecké skupiny v Sýrii stále a vo veľkej miere porušujú ľudské práva; keďže fotograf, ktorý utiekol sýrskej vojenskej polícii, dodal 55 000 digitálnych záberov približne 11 000 obetí Sýrskeho národného hnutia, čo dokazuje, že režim v rozsiahlej miere a systematicky porušuje medzinárodné humanitárne právo; keďže tím odborníkov na vysokej úrovni pre oblasť medzinárodného práva preskúmal zábery a dospel k záveru, že preskúmaný materiál predstavuje jasný dôkaz o tom, že agenti sýrskej vlády systematicky mučia a zabíjajú väznené osoby, ktorému súd skúmajúci fakty môže pripísať vysokú dôveryhodnosť, pričom tento dôkaz môže podporiť zistenia zločinov proti ľudskosti a zároveň aj zistenia vojnových zločinov;
- K. keďže podľa údajov UNICEF bolo sýrskou krízou postihnutých 5,5 milióna detí – 4,3 milióna priamo v Sýrii a 1,2 milióna v susedných krajinách, pričom 3 milióny detí sú vysídlené vnútri Sýrie; keďže v susedných krajinách zaregistrovali 8 000 sýrskych detských utečencov bez sprievodu alebo odlúčených od rodín; keďže takmer 3 milióny detí v Sýrii od roku 2011 opustili školy a vyše 4 000 škôl je poškodených, zničených alebo sa používa ako prístrešie pre vysídlené osoby; keďže aspoň 500 000 registrovaných sýrskych detských utečencov nie je zapísaných do škôl v susedných krajinách;
- L. keďže palestínski utečenci tvoria osobitne zraniteľnú skupinu postihnutú konfliktom v Sýrii; keďže takmer všetkých 540 000 palestínskych utečencov v Sýrii potrebuje súrnu pomoc, pričom vyše polovice z nich bolo znovu vysídlených v rámci krajiny; keďže palestínski utečenci, ktorí majú sýrske občianstvo, nemajú také isté práva ako sýrski utečenci a vo veľkej väčšine prípadov nemôžu opustiť krajinu; keďže postavenie 18 000 palestínskych utečencov zadržovaných v mimoriadne ťažkých podmienkach v utečeneckom tábore Jarmúk, ktorý je v obklúčení od júla 2013, je osobitne alarmujúce; keďže UNRWA a ďalšie medzinárodné humanitárne organizácie majú už mesiace zakázaný vstup do Jarmúku a nemôžu tak poskytovať civilným obyvateľom základné potreby; keďže kolektívne trestanie obyvateľstva má ničivý účinok sprevádzaným hromadným utrpením; keďže podľa sýrskeho strediska pre ľudské práva od septembra 2013 zomrelo v tábore vyše 50 ľudí od hladu či pre nedostatočnú zdravotnícku starostlivosť; keďže sýrske orgány pred začatím konferencie Ženeva II povolili do tábora dodávky len obmedzeného počtu potravinových balíkov, čo vôbec nestačilo na pokrytie potrieb ľudí; keďže vysoká komisárka OSN pre ľudské práva Navi

Pillay vo vyhlásení z 17. januára 2014 povedala, že sťažovaná humanitárna pomoc civilným obyvateľom v zúfalej núdzi môže predstavovať vojnový zločin;

- M. keďže mnohí obhajcovia ľudských práv, intelektuáli, náboženský predstavitelia, novinári a aktivisti občianskej spoločnosti prišli o život, sú nezvestní alebo boli mučení príslušníkmi bezpečnostných služieb sýrskeho režimu, a keďže sa zároveň čoraz častejšie stávajú terčom trestných činov spáchaných niektorými povstaleckými zoskupeniami; keďže nositeľku Sacharovovej ceny za rok 2011 Razán Zajtúnovú – jednu z najvýraznejších bývalých vodcov povstania proti sýrskemu režimu a obhajkyňu nenásilia a občianskeho odporu – spolu s manželom Wá'ilom Hamádóm a aktivistami za dodržiavanie ľudských práv Nazímom al-Hammádím a Samírou al-Chalílovou v decembri 2013 uniesli neznámi strelci z damaského predmestia Dúmá a odvtedy je nezvestná;
- N. keďže počet žiadostí Sýrčanov o azyl v EÚ za uplynulý rok ďalej rástol a kríza sýrskych utečencov predstavuje prvú skúšku novo revidovaného spoločného európskeho azylového systému; keďže Parlament v uznesení z 9. októbra 2013 vyzýva členské štáty, aby riešili akútne potreby prostredníctvom presídľovania nad rámec existujúcich vnútroštátnych kvót a pomocou humanitárneho prijímania;
1. znovu vyjadruje hlboké znepokojenie z ničiacich účinkov ozbrojenej krízy v Sýrii, ktorá vyústila do hromadného utrpenia obyvateľstva vnútri krajiny a v susedných krajinách a predstavuje veľkú hrozbu pre stabilitu a bezpečnosť v celom regióne Blízkeho východu a aj mimo neho; zdôrazňuje, že neexistuje vojenské riešenie tejto krízy a že trvalé riešenie možno dosiahnuť len politickým procesom pod vedením Sýrie s podporou medzinárodného spoločenstva; v tejto súvislosti chváli a ďalej podporuje úsilie spoločného osobitného predstaviteľa OSN a Arabskej ligy Lachdara Brahimího; vyzýva medzinárodných aktérov, aby predišli krokom, ktoré by mohli ďalej vyostriť násilie a zväčšiť utrpenie obyvateľstva v Sýrii;
 2. v tomto duchu víta medzinárodnú konferenciu o Sýrii organizovanú vo Švajčiarsku, ktorá by mala byť prvým krokom v procese vedúcom k politickému riešeniu krízy, a zdôrazňuje mimoriadny význam toho, aby sa proces Ženeva II udržal pri živote; chváli rozhodnutie Národnej koalície sýrskych revolučných a opozičných síl o účasti v tomto procese; v tejto súvislosti berie na vedomie rozhodujúci význam opatrení na budovanie dôvery; preto naliehavo vyzýva rokujúce delegácie, aby súhlasili so zastavením paľby, s odvolaním obliehania niektorých mestských oblastí, prepustením alebo výmenou zajatcov a s povolením prístupu pracovníkov humanitárnych organizácií k civilným obyvateľom v núdzi, ako odrazové mostíky k podstatným rokovaniam na základe ženevského komuniké; berie na vedomie a význam zapojenia všetkých príslušných kľúčových medzinárodných aktérov do procesu Ženeva II; zastáva názor, že dlhodobá dohoda o iránskom jadrovom programe môže priniesť regionálny kontext vedúci procesu zmierenia v Sýrii;
 3. zdôrazňuje, že, vzhľadom na nevídaný rozsah krízy, zmiernenie utrpenia miliónov Sýrčanov, ktorým chýbajú základné veci a služby v Sýrii a v susedných krajinách, musí byť pre EÚ a medzinárodné spoločenstvo vo všeobecnosti prioritou; v tejto súvislosti požaduje prijatie humanitárnej rezolúcie Bezpečnostnou radou OSN; opäť naliehavo

vyzýva EÚ a jej členské štáty, aby naplnili humanitárne záväzky a posilnili pomoc sýrskym utečencom a v tejto oblasti účinnejšie koordinovali spoločné úsilie; zdôrazňuje dôležitosť otázok súvisiacich s rodom v oblasti humanitárnej pomoci; opäť vyzýva všetky strany zapojené do konfliktu, aby umožnili bezpečné a neobmedzované poskytovanie humanitárnej pomoci všetkými možnými spôsobmi, aj cez hranice a línie konfliktu, a aby zaistili bezpečnosť všetkých zdravotníckych pracovníkov a humanitárnych pracovníkov v súlade s vyhlásením predsedu Bezpečnostnej rady OSN z 2. októbra 2013; opakuje aj požiadavku na zriadenie útočísk pozdĺž turecko-sýrskych hraníc a prípadne na území Sýrie, ako aj vytvorenie humanitárnych koridorov medzinárodným spoločenstvom;

4. víta pokrok a medzinárodnú spoluprácu, čo sa týka ničenia sýrskych chemických zbraní, a požaduje úplné uplatnenie rozhodnutia Výkonnej rady Organizácie pre zákaz chemických zbraní z 27. septembra 2013; vyjadruje obavy zo správ, že do konca januára 2014 sa podarilo vyviezť z krajiny na zničenie len 5 % zásob chemických zbraní, a naliehavo vyzýva sýrske orgány, aby dodržiavali časový plán stanovený na základe rezolúcie 2118(2013) Bezpečnostnej rady OSN; pripomína však, že väčšina obetí v ozbrojenej kríze v Sýrii však zahynula alebo bola zranená konvenčnými zbraňami;
5. vyjadruje svoje obavy z čoraz rozsiahlejšieho zapájania extrémistických islamistických skupín a zahraničných jednotlivcov do konfliktu v Sýrii, nárastu nábožensky a etnicky motivovaného násillia v krajine a z pokračujúceho roztrieštenia a vnútorného rozdelenia opozície; ďalej podporuje Národnú koalíciu sýrskych revolučných a opozičných síl v tom, aby vytvorila interne aj externe jednotnejší, inkluzívnejší a organizovanejší opozičný front, a v tejto súvislosti požaduje ďalšiu podporu EÚ koalícii;
6. vyjadruje hlboké znepokojenie z pokračujúceho rozsiahleho porušovania ľudských práv zo strany sýrskeho režimu a viacerých povstaleckých skupín; pripomína, že všetky osoby zodpovedné za zločiny proti ľudskosti a vojnové zločiny sa musia postaviť pred súd; v tejto súvislosti ďalej podporuje prácu nezávislej medzinárodnej vyšetrovacej komisie pre Sýrsku arabskú republiku, ktorú vytvorila Rada OSN pre ľudské práva, a pripomína výzvu, aby sa Bezpečnostná rada OSN obrátila na Medzinárodný trestný súd so žiadosťou o formálne vyšetrovanie;
7. požaduje dôsledné vyšetrenie 55 000 fotografií, ktoré Sýrskemu národnému hnutiu poskytol fotograf, ktorému sa podarilo utiecť sýrskej vojenskej polícii, a postavenie pred súd všetkých tých, ktorí sú zodpovední za zabíjanie a mučenie; vyzýva sýrsku vládu, aby plne dodržiavala práva väzňov a povolila okamžitý a bezpodmienečný prístup medzinárodným pozorovateľom, a najmä nezávislej medzinárodnej vyšetrovacej komisii pre Sýrsku arabskú republiku do všetkých väzenských zariadení;
8. požaduje nulovú toleranciu, čo sa týka zabíjania, únosov, a najmä verbovania detí, a vyzýva všetky strany zapojené do konfliktu, aby v plnom rozsahu vyhovelí rezolúcii Bezpečnostnej rady OSN 1612(2005) z 26. júla 2005 o deťoch a ozbrojených konfliktoch; ďalej zdôrazňuje dôležitosť predchádzania aktom sexuálneho násillia a násillia súvisiaceho s rodom a poskytovania primeranej pomoci obetiam tohto násillia; v tejto súvislosti zdôrazňuje dôležitosť programov včasnej reakcie na násillie súvisiace

s rodom; víta iniciatívu OSN a jej humanitárnych partnerov nazvanú No Lost Generation, ktorá sa zameriava na zacelovanie rán sýrskych detí a zabezpečenie ich budúcnosti, a stimuluje EÚ, aby aktívne podporovala túto iniciatívu;

9. požaduje, aby sa osobitná pozornosť venovala situácii palestínskych utečencov v Sýrii, a najmä znepokojujúcej humanitárnej situácii v utečeneckom tábore Jarmúk; vyzýva všetky strany zapojené do konfliktu, aby umožnili UNRWA a ďalším organizáciám medzinárodnej pomoci okamžitý a bezpodmienečný prístup do tohto utečeneckého tábora s cieľom zmiernenia mimoriadneho utrpenia jeho obyvateľov;
10. naliehavo vyzýva všetkých medzinárodných aktérov vrátane EÚ a jej členských štátov, aby vyvinuli všetko možné úsilie o prepustenie aktivistov za dodržiavanie ľudských práv vrátane držiteľky Sacharovovej ceny za rok 2011 Razán Zajtúnovej, intelektuálov, náboženských predstaviteľov, ako aj všetkých európskych novinárov a fotografov a aktivistov občianskej spoločnosti, ktorých uniesli a zadržávajú agenti sýrskeho režimu alebo príslušníci povstaleckých zoskupení;
11. zdôrazňuje dôležitosť zabezpečovania ochrany najmä zraniteľným skupinám sýrskej spoločnosti, ako sú etnické a náboženské menšiny vrátane kresťanov, v terajšej kríze s cieľom zachovania tradície viackultúrneho, mnohoetnického a viacnáboženského spolunažívania v budúcej novej Sýrii; zároveň zdôrazňuje dôležitosť posilňovania aktérov občianskej spoločnosti v Sýrii a aktívnej a zmysluplnej účasti žien, mladých ľudí a predstaviteľov občianskej spoločnosti v procese Ženeva II a na obnove krajiny;
12. chváli susedov Sýrie – konkrétne Libanon, Jordánsko, Turecko a Irak – za ich úsilie pri poskytovaní pomoci sýrskym utečencom a povzbudzuje ich, aby zotrvali v politike otvorených hraníc; zdôrazňuje dôležitosť umožňovania prístupu všetkých sýrskych detí ku vzdelávaniu, aby sa zachovalo ich pokolenie pre budúcu novú Sýriu; zároveň pripomína svoje hlboké znepokojenie v súvislosti s ekonomickým, sociálnym, politickým a bezpečnostným dosahom sýrskej krízy na celý región, osobitne na Libanon a Jordánsko; vyzýva medzinárodné spoločenstvo vrátane EÚ a jej členských štátov, aby v tejto súvislosti ďalej poskytovali účinnú pomoc susedom Sýrie;
13. chváli prísľuby medzinárodného spoločenstva na druhej darcovskej konferencii pre Sýriu, ktorá sa uskutočnila 15. januára 2014 v Kuvajte, a vyzýva všetkých darcov, aby naplnili svoje prísľuby; konštatuje však, že treba vyvinúť ešte veľa úsilia na uspokojenie humanitárnych potrieb v Sýrii, a preto požaduje dodatočné finančné príspevky od medzinárodných aktérov;
14. zdôrazňuje, že kríza v Sýrii si vyžaduje súvislý spoločný prístup EÚ a jej členských štátov okrem iného v oblasti poskytovania humanitárnej pomoci, a ďalej podporuje podpredsedníčku Komisie / vysokú predstaviteľku Únie Catherine Ashtonovú a komisárku Kristalinu Georgievovú v ich úsilí o zabezpečenie lepšej koordinácie v tejto oblasti;
15. poveruje svojho predsedu, aby postúpil toto uznesenie Rade, Komisii, podpredsedníčke Komisie /vysokej predstaviteľke Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku, parlamentom a vládam členských štátov, generálnemu tajomníkovi OSN, osobitnému vyslancovi OSN a Arabskej ligy v Sýrii, parlamentu a vláde Iraku, parlamentu a vláde Jordánska, parlamentu a vláde Libanonu, parlamentu a vláde Turecka a všetkým

stranám zapojených do konfliktu v Sýrii.